

PROJEVY A PREVENCE SPU

Zdroje:

BARTOŇOVÁ, M. *Kapitoly ze specifických poruch učení I.* Brno: Masarykova univerzita, 2004, 2006.
BARTOŇOVÁ, M. Specifické poruchy učení a chování. In: PIPEKOVÁ, J. a kol.: *Kapitoly ze speciální pedagogiky.* Brno: Paido, 2006. ZELINKOVÁ, O. *Poruchy učení.* Praha: Portál, 2003.

Projevy SPU – při osvojování čtení, psaní a počítání (Zelinková 2003):

- **DYSLEXIE:** Rychlost. Chybovost. Technika čtení. Porozumění.
- **DYSGRAFIE:** Obtížné pamatování a napodobování tvarů písmen. Malé (velké), těžko čitelné písmo. Obtížné napodobování a vybavování tvarů písmen. Neupravenost písemného projevu. Pomalé tempo psaní. Potřeba mnoha energie a času na psaní.
- **DYSORTOGRAFIE:**
Specifické dysortografické chyby: Rozlišování krátkých a dlouhých samohlásek. Rozlišování slabik dy-di, ty-ti, ny-ni. Rozlišování sykavek. Vynechání, přidání, přesmyknutí písmen či slabik. Hranice slov v písmu. *Pravopisné chyby:* Jazykový cit. Nižší úroveň kognitivních funkcí a procesů.
- **DYSKALKULIE:** Obtíže v osvojování matematických pojmů, chápání a provádění operací. Osvojování na základě paměti. Počítání pomocí prstů. Nepochopení postupů. Neschopnost rýsování a geometrie. ⇒ dle typu dyskalkulie.

Projevy SPU – v chování:

Primárně: poruchy pozornosti, infantilní chování, zvýšená vzrušivost. **Sekundárně:** obranné a vyhýbavé mechanismy, kompenzační chování, agresivita a projevy nepřátelství, úzkostné stažení se do sebe.

Prevence SPU: 1. PRIMÁRNÍ. 2. SEKUNDÁRNÍ. 3. TERCIÁLNÍ.

PRIMÁRNÍ PREVENCE (Bartoňová 2004, 2006):

- Deficity dílčích funkcí.
- SINDELAROVÁ – Předcházíme poruchám učení.
- POKORNÁ, KUCHARSKÁ, ŠVANCAROVÁ 1997 (sluchové vnímání, zrakové vnímání, artikulační neobratnost, JM, schopnost tvoření rýmu, schopnost zaměřit pozornost, soustředění, úchop, komunikace, lateralita).
- Screening POKORNÉ 1996 (Diferenciace pozadí a figury a zaměření pozornosti. Optická a akustická diferenciaci a členění jako funkce vnímání. Funkce intermodálního kódování. Optická, akustická a intermodální krátkodobá a dlouhodobá paměť. Funkce seriality a schopnost anticipace. Vývoj vnímání schématu těla a orientace v prostoru).

Deficity dílčích funkcí (Zelinková 2003, Bartoňová 2004, 2006):

= dílčí funkce je základní schopnost umožňující diferenciaci, rozvoj řeči a myšlení. U některých dětí v předškolním věku můžeme pozorovat projevy, které by mohly znamenat riziko ve vztahu ke vzniku SPU. Nehovoříme o poruše, ale deficitu některé z dílčích funkcí. Projevují se v různé míře a intenzitě, nemusí být u všech jedinců s SPU.

Projevy Deficitů dílčích funkcí – v kognitivních funkcích (Zelinková 2003):

- Zraková percepce, prostorová orientace
- Sluchová percepce
- Automatizace
- Paměť
- Koncentrace pozornosti
- Motorika